

Canh Chua Cá Bông Lau, Bông Sua Đũa

© Chú Chín Cali

Nguồn: © [Cựu Học Sinh Tổng Phước Hiệp Vĩnh Long](#) | Dec 03, 2020

Ảnh minh họa, tongphuochiep.com

– Cái tuổi thất tuần “*ba cao hai thấp*”, khó ai tránh khỏi.

– Cái gì cao? Cái gì thấp hả ông Hai?

– Thì cao máu, cao mỡ, cao đường.

– Còn thấp?

– Phong thấp và thấp khớp! Ha! Ha! ha!

Ông cười ha hả. Cái miệng móm sọm, trông vừa buồn cười vừa dễ thương. Ở tuổi 70 mà ông khỏe như thanh niên trai tráng. Tánh tình vui tươi, cởi mở như trẻ con.

Ông Hai làm vườn cho Hạnh được mấy tháng nay. Ông làm giỏi, có lương tâm, tín cẩn, lại tính giá rẻ.

Hạnh rất vừa ý về ông nên đề nghị:

– Ông Hai có muốn làm thêm việc để kiếm thêm ít tiền không?

– Mèn ơi, được “*dậy*” tui “*dui*” lắm chứ!

Thấy ông Hai lớn tuổi hơn cả cha mẹ mình nên Hạnh cũng thấy ngại mở lời nhờ ông lau chùi mấy cái nhà tắm cầu tiêu, nên nhờ ông xã nói hộ. Chồng Hạnh lưỡng lự hoài không dám “*sa*” ông Hai bèn nghĩ đến đưa con gái nhanh nhẩu nhất trong nhà, con bé nó đâu có biết ngại. Hạnh nháy mắt ra hiệu con bé.

– Ông Hai ơi ông Hai.

Con bé réo ông Hai đang tưới cây ngoài sau vườn.

– Oì, cái “*di*” “*dậy*” hả cháu?

– Má con nhờ ông chùi giùm mấy cái.... gì đó, ông nói chuyện với mẹ con nè.

Con Linda vừa nói, mắt vẫn không rời cái máy chơi game.

– Ờ, ờ, ông “*dó*” liền.

Ông kéo tay áo thun quẹt mồ hôi trán, vuốt vuốt cái miệng móm lưa thưa mấy chòm râu lún phún.

– Cái nào đâu cô chủ?

Hạnh chỉ ông ba cái nhà tắm phải làm. Ông vừa chăm chú nghe vừa gục gặc rồi lại lắc đầu, có vẻ dăm chiêu.

Ông Hai lúc nào cũng sốt sắng với việc làm, bất cứ nhờ điều gì ông đều không nệ hà. Hạnh nghĩ có lẽ vì ông chỉ quen làm việc ngoài vườn nên ngại không muốn vào trong nhà.

Thấy ông Tư có vẻ ngập ngừng như muốn nói điều gì, Hạnh bèn trấn an ông trước:

– Bác đừng ngại chuyện vào nhà. Nhà cháu như nhà bác vậy mà.

– Dạ, tui đâu có ngại, chỉ sợ hông biết làm, làm dơ thêm cái nhà tắm của cô thôi. Cô chủ nói “*dậy*” thì tui thử nhen, miễn là cô chỉ cho tui.

Hạnh xăng tay áo vừa làm vừa chỉ ông Hai cách sử dụng từng loại thuốc.

– Tường chuyện “*dĩ*” khó chứ mấy thứ này dễ ợt, tui làm cái một, cô chủ coi nè.

Ông già lui cui làm việc, nhưng nét mặt buồn xo khác hẳn với bản chất của ông, lúc nào cũng vui tươi, vô tư như đứa trẻ. Hạnh len lén nhìn qua cái cửa hé mở, ái náy trong lòng nghĩ là ông buồn vì tuổi thân đã già rồi mà phải đi chùi nhà tắm cầu tiêu. Thấy hối hận trong lòng Hạnh đến kéo tay ông không cho làm tiếp nữa rồi thưa:

– Xin lỗi bác, cháu đâu có ý định làm bác buồn, thôi bác để cháu lau cho. Bác ra làm vườn tiếp đi.

Ông Hai chưng hửng, trở mắt nhìn Hạnh, ngạc nhiên cái thái độ lạ lùng của Hạnh, vừa biểu làm, rồi lại biểu thôi.

– Ủa, sao “*dậy*” hả cô chủ? Bộ tui làm “*dĩ*” “*chặt*” hả cô chủ?

– Sao mà mặt bác lại buồn xo như đứa đám vậy?

Ông Hai nhìn Hạnh dò xét, thấy Hạnh có vẻ chân thành, mới trả lời:

– Nào nói thiệt với cô, cái chuyện nhỏ này có nhảm nhò “*dĩ*” đối “*dối*” tui. Tui đang nghĩ nếu con gái tui mà nó biết tui “*mản diệc*” cho cô chủ chắc nó sẽ buồn lắm.

– Ủa, sao vậy hả bác?

– Tui có đề nghị làm vườn, lau nhà chùi nhà tắm cầu tiêu cho nó đỡ tốn tiền, nhưng nó nhứt định không cho. Nếu nó biết tui làm cho cô chắc nó sẽ tủi thân “*chách*” mình không làm “*chòn*” bỗ phận làm con đến nỗi để cha già phải đi làm công làm mướn kiếm sống, tội nó lắm.

Rồi ông bùi ngùi vừa làm việc vừa thổ lộ với Hạnh tâm tư của ông, như hai người người bạn:

– Tui qua đây được hai năm, con gái nó bảo lãnh. Nó mồ côi mẹ khi còn nhỏ được tôi ôm nuôi đến lớn, cho ăn học đàng hoàng. “*Gở*” nó làm sở Mỹ, lấy chồng người Mỹ, sắp nó. Tui cản nó mà có được đâu cô! Cưới xong tui nó kéo nhau “*để*” Mỹ. Tui già “*gở*”, sống nay chết mai có xá gì, miễn là con nó có hạnh phúc thì tốt “*gở*”. Nhưng vợ chồng nó đâu có chịu, nhứt định mang tui sang Mỹ để được phụng dưỡng tuổi già. Tui chỉ có nó là con, cũng muốn theo nó cho có con có cháu đồng thời coi cho biết cái xứ Mỹ nó ra làm sao.

Ngừng giây phút, ông nói tiếp:

– Qua đến Mỹ vợ chồng nó lo cho tui quá đầy đủ đến nỗi tui thấy ái ngại trong lòng, nhiều khi thấy bức mình. Nó chăm sóc tui như chăm sóc hai đứa con của nó! Tui suốt ngày ăn “*gở*” ngồi không, buồn muốn chết. Dân lao động mà cô, ở không nó sinh bệnh! Tui đề nghị giúp nó làm vườn, nó không cho còn nói: “*Ba già rồi nghỉ cho khỏe*”. Tui đề nghị lau nhà bếp, chùi cầu tiêu giúp nó, nó cười tui, “*Bộ ba muốn người ta cười con à?*”. Nó mua thẻ cho tui đi tập thể thao, còn nói “*Ba ráng tập đừng để bị bệnh thì chết con!*”. Nó làm như tui lười biếng ăn không ngồi “*gở*”. Tui suốt đời hoạt động, một mình ên làm 5 công ruộng như chơi chứ phải đâu cô, cô coi nè.

Ông xòe rộng cho Hạnh xem hai bàn tay gân guốc, năm ngón tay vừa to vừa dày, rắn chắc.

Hạnh nắm tay ông, thông cảm từng lời nói ông Hai kể. Hạnh thấy thương ông quá, siết chặt hai bàn tay gân guốc của ông như của một người cha đáng kính. Ông nói tiếp:

– Tui không muốn nhờ “*dã*” ở con hoặc xin xỏ nó điều gì, nhứt là khi nó đã lập gia đình, có chồng có con. Tui “*chốn*” nó đi làm định dành dụm đủ tiền để mua vé máy bay về lại Việt Nam. Cô hứa đừng cho con tui nó biết, nó sẽ giận tui. Nó tốn kém mang tui sang đây tui lại đòi “*dĩa*” thì coi làm sao được!

Động tính tò mò Hạnh hồi thử:

– Thế con gái bác là ai, ở gần đây không?

– Nó tên Linda. Nhà nó cách đây hai con đường.

– Bác nói sao, con gái của bác là chị Linda à? Chị Linda làm nhà băng Wells Fargo phải không bác?

– Thì nó đó chứ còn ai. Chồng nó là thằng Don.

– Dạ con biết Don Smith là Branch Manager.

– Ủa, sao cô biết “gáo” “chợt” “dậy”?

– Dạ chị Linda là bạn của con. Don là sếp.

Ông Tư hoảng hốt:

– Chết chưa! cô làm ơn đừng có nói bậy là tui mần “*dịch*” cho cô, cô làm ơn nghe cô. Ông Hai van xin.

Linda là bạn thân của Hạnh trong sở làm. Trong câu chuyện hàn huyên lúc ăn trưa, Linda có lần kể cho Hạnh nghe về chuyện bảo trợ cha mình sang Mỹ. Thấy ông cụ càng lúc càng buồn, Linda sinh lo không biết phải làm sao cho cha vui nên tâm sự với Hạnh:

– Ba em rất hiền từ, dễ tánh. Ông an phận thủ thường, không đòi hỏi ở con cái điều gì. Em cho tiền ông không nhận, ông nói “*Ba có đi đâu mà cần tiền*”. Chở ông đi chơi đây đó ông than “*Đi xe ba bị nhức đầu*”. Đi shopping ông không thích mua đồ còn bảo “*Ba đã dư đồ xài rồi mua chi cho tốn kém*”. Đưa ông đi ăn món ngon vật lạ ông không vui mà còn cần năn “*Ăn chi cho tốn kém quá vậy con, ba cả đời ăn kho khô kho quẹt quen rồi, mấy cái này ba ăn không quen*”. Em mua quần áo cho ba, ông hít hà xót ruột, chỉ thích mặc mấy bộ đồ bà ba ông mang sang. Em cưng chiều hai đứa con, ông cần năn “*Mầy làm tụi nó hư*”. Ba thấy Don rửa chén, ông rầy rà em “*Mầy làm vợ cái kiểu dì dậy, bắt chồng rửa chén?*”

Ngôn ngữ bất đồng, ông không gần gũi được 2 cháu và Don, tuy ai cũng thương ba, cố gắng được thân thiện với ông nhưng cái “gap” quá to khó mà hàn gắn được.

Linda lại là đứa con có hiếu nên tìm mọi cách để làm cho cha vui. Biết cha thích “*nhậu*”, Hạnh làm ít đồ nhắm bày rượu mời ông và Don ra nhậu. Hạnh pha trò cho vui nhưng Don không hiểu tiếng Việt nên cứ lộ mặt ra nhìn rồi cũng cười họa theo lảng xẹt. Hai cha con không nói chuyện được, cứ rót rượu mời nhau. “*OK*” rồi “*dở*”. Chẳng được bao lâu, chai rượu Chivas hết sạch. Chàng rể cùng cha vợ phòng ai nấy về, quên luôn chào hỏi “*good night*” vì cả hai đều “*xỉn*”. Những lần sau ông Hai nhậu một mình. Don nằm trên phòng coi TV vui hơn “*dở*” với ông già rồi xỉn, nhứt đầu muốn chết.

Thú vui của ông là đọc báo tiếng Việt. Sáng nào ông cũng cầm tờ báo ra sân uống trà hút thuốc, đọc cho hết từ trang đầu đến trang cuối. Ông giết thì giờ để đợi ăn trưa. Hai đứa cháu bị mẹ biểu ra vườn chơi với ông. Chúng đứng xa xa ngoài sân cỏ chơi banh, thỉnh thoảng dùng bàn tay quạt mùi thuốc lá. Chúng nhăn mặt: “*grand pa its sting!*”. Ông già nhiều lần bị chạm tự ái giận quá bỏ hút thuốc luôn sau mấy chục năm vắn thuốc rê. Thêm muốn chết! Ông đợi lúc ở nhà một mình ra sân hút lén. Ông chửi thề trong bụng:

“*Tổ cha tụi bây, hút thuốc lá mà phải lén như đi ăn “chộm” gà!*”

Trưa ông ăn đồ nguội, cái thứ bánh mì dai nhách nhai không được vì ông không còn răng! Ước gì có nắm cơm với ít cá bóng kho tiêu!

Linda biết ý mua “*cơm chi*” cá kho tộ cho ông, nhưng khuyên ông nên ăn lạnh vì hâm lên hôi cả nhà “Don nó cần nhần”. Trời đất ơi! cá kho mà ăn lạnh ngắt, đóng mở trắng phếu thì nuốt sao cho nổi! Phải chi có nắm rau Cải Trời luộc chấm mắm kho! Ông nghĩ mà thèm.

Chiều về vợ chồng con cái quây quần, ông ngồi một mình coi TV, coi hình cho vui chứ có hiểu mô tê gì đâu! Có khi đang xem, mấy đứa cháu từ trên lầu chạy ù xuống, không hỏi ai, đòi đài xem Cartoon. Ông tức ứa gan nhưng không dám nói, ầm ức bỏ vào phòng. Ông cảm thấy mình không là thành viên của gia đình này. Ông thấy thật cô đơn.

May mắn thay ông Hai gặp Hạnh. Từ lúc qua Mỹ đến giờ ông mới có người chịu ngồi lắng nghe ông tâm sự. Ông Hai có dịp thổ lộ hết những bí ẩn của mình cho Hạnh nghe.

Tội nghiệp cho ông Hai quá. Ông không muốn con buồn khi biết tâm tư của ông đang bị dằn vặt trong cô đơn. Ông nhớ quê hương, nhớ mảnh vườn, thửa ruộng, nhớ cái nhà ngói đỏ mà suốt đời ông cặm cùi mới tạo dựng nên. Ông nhớ da diết con rạch sâu, cái thuyền câu nho nhỏ mà ông nhờ nó đi bắt từ con tôm con cá như cái cò lặn lội nuôi con. Ông nhớ mấy người bạn già, chiều chiều đốt rơm nướng con cá lóc mới câu, khề khà xì rượu đế.

Ông nhớ Bà Tư, người bạn già đã chia ngọt sẻ bùi cùng ông mười mấy năm trường. Bà Tư ở lại thui thủi một mình trong căn nhà ông Hai để lại. Ông Hai ra đi nhưng trong lòng tan nát. Ông hứa mỗi năm sẽ về thăm bà. Nhưng hai năm qua rồi ông vẫn biệt tin. Bây giờ ông mới biết rằng ông không thể sống thiếu bà.

Sau mấy hôm suy tính, Hạnh quyết định kể tất cả những gì đã biết về ông Tư. Linda lắng nghe, đổi từ ngạc nhiên sang xúc động khi hiểu tấm chân tình của Hạnh và thương người cha già cô đơn.

Linda biết rằng mình đã làm sai, đã vô tình mang đến cho cha bao phiền não. Hai chị em quyết định phải làm gì cho ông Tư.

Trời đã sang mùa Thu khá lạnh đối với ông Hai. Sợ ông bệnh, Hạnh bắt ông làm việc trong nhà. Hết chuyện làm Hạnh nhờ ông Tư lau đi lau lại mấy cái cửa sổ.

– Mà nó sạch bon “*gồ*” lau chi hoài “*dậy*” cô chủ? Ông thắc mắc.

– Thì bác cứ lau đại cho con.

Ông Tư lau hoài mấy cái cửa thấy kỳ kỳ, lương tâm khó chịu. Một hôm ông không đến nữa. Mỗi tuần ông sang một lần để lau chùi nhà tắm cầu tiêu như thường lệ và một lần để dọn dẹp sân vườn. Ông chỉ nhận tiền lương một nửa.

Ông bảo:

– Cô hai tăng lương cao quá, lại không có gì làm sao tui ngại quá!

– Nhưng bác lãnh lương tháng, hồng làm con cũng phải trả lương.

– Đâu có được cô Hai. Tại “*dậy*” mà tui thấy ngại đó.

Hạnh đâu ngờ ông già có phản ứng kỳ cục như vậy! Ai đời làm việc ít mà lãnh lương nhiều ông lại cự nự đòi nghỉ việc!

Kế hoạch này không ổn, Hạnh gọi Linda để bàn kế hoạch khác cho ông già có tiền mà không phải làm việc vất vả. Hai người định cho ông trúng số giả hoặc nhặt được tiền đánh rơi, nhưng sợ không ổn. Dàn cảnh nhặt được tiền, ông đem nộp Cảnh Sát thì mất toi! Cả hai vẫn chưa nghĩ ra cách nào khác hơn.

Mùa Đông đến, ông già cúm rúm trong cái áo lạnh dày cui, đầu bịt kín mít, co ro vì lạnh. Linda đề nghị tăng sưởi trong nhà thì bị mấy đứa con cản nhằn than nóng. Linda thương cha nên rất khó xử.

Một hôm thấy ông vui, Linda lấy hết can đảm ngỏ lời đại cùng ông Tư, không biết ông sẽ phản ứng ra sao:

– Ba à, còn tháng nữa đến Tết rồi, ba có nhớ nhà không?

Ông Tư ngạc nhiên trở mắt nhìn Linda, rồi chằm chằm nói:

– Sao lại không, ba nhớ đứt ruột đây nè!

– Con muốn ba về Việt Nam ăn Tết, ba chịu không?

Ông Tư càng ngạc nhiên hơn, mắt sáng rỡ, nhìn Linda trân trân:

– Nhưng tốn kém lắm con à.

– Con đã chuẩn bị đâu vào đó rồi, cho Ba về ăn Tết với Má Tư.

Nghe tiếng “Má Tư” Ông Tư giật mình, chưng hửng:

– “Má Tư”? Bộ mầy giỡn với ba hả Linda? Làm sao con biết được chuyện “Má Tư”?

Linda vừa thấy thương, vừa buồn cười cho ông già bị đánh trúng tim đen nên giỡn tới, ghẹo ông:

– Sao lại không biết. Con thương “Má Tư” đứt ruột đây nè.

Từ ngạc nhiên này sang ngạc nhiên khác, Ông trở mắt, há hốc mồm nhìn Linda. Tuy đã “tằng tịu” mười mấy năm nay nhưng chuyện “lẹo tẹo” giữa ông và Bà Tư ông giấu rất kín. Bà chỉ về sống với ông mấy năm nay sau khi Linda đi Mỹ. Ông còn nói dối Bà Tư là người quản gia, giữ nhà hộ cho ông lúc ông đi Mỹ. “*Không biết làm sao mà con Linda nó biết ráo trọi?*”

– Con xin lỗi ba, Linda nói tiếp, chị Hạnh vì thương ba nên đã kể hết cho con nghe rồi, nhưng vì chị Hạnh có hứa với ba không tiết lộ chuyện này nên tụi con giữ kín cho tới hôm nay.

– Mèn đét ời! Cô chủ à? Tụi bây đồng lõa với nhau phải hông?

Linda xấu hổ cười bến lên, ôm vai ông rồi nói.

– Hồng phải vậy đâu ba, tụi con chỉ muốn ba vui.

Ông Tư vò đầu Linda như thuở Linda còn nhỏ, rồi hỏi:

– “Dzậy” đứa nào xúi cô chủ trả lương cho ba gấp đôi?

– Dạ con.

– Đứa nào toa rập với cô chủ tăng giờ làm việc cho Ba?

– Dạ con.

– Đứa nào bắt tao lau chùi hoài mấy cái cửa sổ?

– Dạ con.

– Chèn ời, mầy quá lắm rồi cái con khỉ, dám gạt cả ba?

– Thì tại ba gạt con trước chứ!

<https://anh.24h.com.vn/upload/1-2019/images/2019-02-21/2-1550742645-903-width650height494.jpg> Cá bông lau,

Hai cha con cười ngất. Chưa bao giờ ông cảm thấy hạnh phúc và thấy thương con gái hơn lúc này. Lần đầu tiên cha con hiểu nhau, từ lúc Linda lớn khôn đến bây giờ. Lần đầu tiên ông không thấy xấu hổ với Linda về chuyện Bà Tư.

Ông hình dung giờ phút gặp lại Bà Tư sau hai năm trường xa cách. *Tháng này là mùa gió chướng, gió thổi mạnh, đông đưa hàng Sua Đũa trước sân nhà, có lẽ đã trở bông trắng xóa.* Giàn đậu rồng chắc đã nở hoa kết trái trên giàn, báo hiệu mùa cá Bông Lau. Ông thấy mình bơi chiếc xuồng câu lên vàm Nước Trong rồi thả mỗi câu cá Bông Lau, thả hồn theo sông nước.

Ông chợt nghĩ đến nồi canh chua cá Bông Lau nấu với bông Sua Đũa do bà Tư nấu thơm phưng phức mùi rau Om mà thêm.

Ông Tư như con chim sắp được sổ lồng, tâm hồn phơi phới, hạnh phúc vô biên.

© **Chú Chín Cali**

Cây So Đũa (*Sesbania grandiflora*): [Wikipedia](#) | Viewed on Dec 06, 2020

Còn gọi là dank kaa, angkea dey chhmol (Cămpuchia), phak dok khe (Lào-Viêngchian), fayotier (Pháp)

So đũa hay **diền thanh hoa lớn** ([danh pháp hai phần](#): ***Sesbania grandiflora* Pers**, đồng nghĩa *Aeschynomene grandiflora*) là một cây nhỏ thuộc chi [Sesbania](#) trong [ho Đậu](#) (*Fabaceae*). Người ta tin nó có nguồn gốc từ [Ấn Độ](#) hay [Đông Nam Á](#) và mọc ở những nơi nóng ẩm.

Ở Việt Nam, hoa so đũa thường được dùng nấu canh chua, đọt non ăn như rau với mắm sống, món kho, v. v. Trái so đũa khi còn non gập bẻ đôi được, đem xắt khúc ngâm nước chừng mười phút để xả chất, xào với thịt hay luộc, khẩu vị không khác đậu đũa hay đậu cô ve. Trong tiếng Thái Lan, hoa của cây này được gọi là *dok khae*, còn tiếng Indonesia thì gọi là *bunga turi* hay *kembang turi*.

Cá bông lau (*Pangasius krempfi*): [Wikipedia](#) | Viewed on Dec 06, 2020

Cá bông lau (tên khoa học: ***Pangasius krempfi***) là một loài cá thuộc chi Cá tra (*Pangasius*). Loài này phân bố chủ yếu ở Đông Nam Á trong lưu vực sông Mê Kông. Môi trường sống là nơi nước lợ. Thức ăn của chúng là trái cây, tảo và động vật giáp xác. Đây là loài di trú, có một thời gian sống ở các vùng nước ven biển (đây là đặc tính chỉ có duy nhất ở loài này trong họ Cá tra), và một thời gian di cư vào sông (chỉ ở sông Mê Kông mà không là các sông khác) để sinh sản. Cá có kích thước lớn, tăng trưởng nhanh.

Cá Bông lau còn thấy ở vùng cửa sông Cần Giờ.

Cá Bông Lau dễ bị nhầm lẫn với một loại cá khác là Cá Dứa (tên khoa học: *Pangasius kunyit*). Cá Bông lau đuôi màu vàng trên lưng thì màu xám xanh, cá Dứa có vây lưng màu xanh, đuôi vàng xanh hoặc đỏ vàng.

❖ [Chim Rời Tổ Mẹ](#)

❖ [Tram Cuối Cuộc Đời](#)

❖ [Săn Chim](#)